

Студент (П I П, курс, спеціалізація) _____

Завдання до контролю тем

Студентам II курсу (на базі повної середньої освіти)

**«М.Д. Леонтович. Хорові обробки народних пісень»,
«Я.С. Степовий – поетичний майстер камерних форм»**

(відправити до 07 травня 2020)

Посилання на інформаційні матеріали

М. Леонтович:

<https://drive.google.com/open?id=1j7sXe8h6dmxFIDM6G2AaFvdIPFUQuyAw>

Я. Степовий:

https://drive.google.com/drive/folders/1MSgepsO0odgO_1HULpSj0pUoPvYNHxrd?usp=sharing

Музичний матеріал до теми:

М. Леонтович. Хорові обробки народних пісень: «Щедрик», «Дударик», «Пряля», «Козака несуть». «За городом качки пливуть»

Оригінальні твори: хорова поема «Літні тони»; духовний твір «Отче наш».

Я. Степовий. Вокальна серія «Барвінки»: «Степ», «Три шляхи», «Місяць яснаєнький», «Утоптала стежечку». **Вокальний цикл «Пісні настрою»:**

«Не беріть із зеленого лугу верби»;

Прелюд пам'яті Т. Шевченка для фортепіано

Шановні студенти!

Відповіді на запитання можна подавати у комп'ютерному наборі. Відповідаючи на запитання контрольної роботи, прагніть до лаконічних та особисто переосмислених формулювань, уникайте механічно переносити частини тексту, поданого мною або знайденого Вами для ознайомлення із фактами. Читайте уважно запитання, вдумуйтеся у його зміст і відповідайте саме на це запитання, а не аби що-небудь. Викладаючи зайву інформацію, непов'язану з відповіддю на запитання, втомитесь. У частині запитань є вимога приводити приклади відповідних творів. Не забувайте про це. У підборі прикладів конкретних творів, орієнтуйтеся насамперед на твори зазначені у списку «Музичний матеріал до теми».

Останні запитання краще вирішувати після детального знайомства із музичними творами і заповнення паспортів. Детальне ознайомлення – означає вдумливе прослуховування з опорою на нотний текст, опановування музичними темами, осмислення змісту, побудови і виразних засобів на основі запропонованої характеристики і власних міркувань. Після попередньо проведеної особистісної аналітичної роботи відповіді на останні запитання не будуть складати ніяких труднощів.

Ті, хто подає роботу у рукописному вигляді, не переписують формулювання запитань, а зазначають цифри і літери позицій.

При ПЕРЕВІРЦІ роботи також залучаємо парний взаємоконтроль. Зверніться до однокласника і перешліть для контролю один одному ваші роботи, повідомте мені, хто разом з Вами у парі. Надішліть мені свою роботу і опрацьовану роботу товариша – виправлену і оцінену словесно та у цифровій формі.

Сподіваюся на вашу добросовісність, порядність та сумлінність. Звертаю увагу, що ВИ працюєте не стільки для оцінки у Вашій заліковій книжці, а насамперед для особистісного росту – насамперед, фахового музичного, коли збагачуєте Ваш світогляд творами різної форми і виразності; а також для культурно-історичного, а також громадянського і патріотичного піднесення. Пам'ятайте, що у країнах, які досягли міжнародного успіху і добробуту, знають, зберігають, популяризують і примножують надбання рідної національної культури. Ви – майбутнє нашої країни.

Бажаю успіхів і здоров'я!

PS. Коли виникають питання, звертайтеся за консультаціями. Домовляйтеся про час проведення консультації по телефону або по «Вайбер». Чи потрібні Вам додаткові безпосередні пояснення або обговорення опанованих тем чи поставлених шляхом конференцій у Zoom?

Які і Вас є інші міркування і пропозиції щодо організації навчальної роботи.

1. Охарактеризуйте композиторську спадщину М. Леонтовича та Я. Степового, заповнюючи таблицю

№	Показник	М. Леонтович	Я. Степовий
1	Музичний жанр (-ри), у якому досягнуто творчої вершини		
2	Приклади творів у зазначених жанрах (не менше 5)		
3	Хто ще з українських композиторів – сучасників М. Леонтовича і Я. Степового віддавали значну увагу цим жанрам, приведіть відповідні приклади творів (не менше 2)		
4	Зазначте творчий доробок композитора: жанри, кількість.		

2. Заповнити таблицю «Особова справа композитора Миколи Дмитровича ЛЕОНТОВИЧА»

№	Показник	Ключові факти (виклад лаконічний, уникайте зайвих слів, зміст має відповідати показнику)
1	Життєві дати (рік і місце народження та смерті)	
2	Соціальне походження (у якій родині народився)	
3	Визначальні дитячі і юнацькі враження , що обумовили інтерес до музичної діяльності	
3	Освіта: вища загальна, професійне музичне навчання	
4	Періоди-етапи творчого шляху (роки, місця перебування; ключові життєві події, що вплинули на творчість; напрямки діяльності, найважливіші твори)	
5	Особистості (відомі, яскраві, важливі), що відбилися і яким чином у житті і творчості композитора)	
6	Місія митця у вітчизняному мистецтві	

3. Заповнити таблицю «**Особова справа композитора Якова Степановича СТЕПОВОГО**»

4.

№	Показник	Ключові факти (виклад лаконічний, уникайте зайвих слів, зміст має відповідати показнику)
1	Життєві дати (рік і місце народження та смерті)	
2	Соціальне походження (у якій родині народився)	
3	Визначальні дитячі і юнацькі враження , що обумовили інтерес до музичної діяльності	
3	Освіта: вища загальна, професійне музичне навчання	
4	Періоди-етапи творчого шляху (роки, місця перебування; ключові життєві події, що вплинули на творчість; напрямки діяльності, найважливіші твори)	
5	Особистості (відомі, яскраві, важливі), що відбилися і яким чином у житті і творчості композитора)	
6	Місія митця у вітчизняному мистецтві	

5. Хто з українських композиторів початку ХХ ст. (М. Леонтович, Я. Степовий, К. Стеценко):

- 1) воював на Першій світовій війні;
- 2) все життя працював учителем співів;
- 3) у певні періоди свого життя працював священником;
- 4) організував нові творчі колективи державного значення, коли і які;
- 5) навчався у Петербурзькій консерваторії;
- 6) навчався у Музично-драматичній школі М. Лисенка;
- 7) закінчив екстерном регентські курси у Петербурзькій співацькій капелі;
- 8) закінчив духовну семінарію;
- 9) тісно і безпосередньо спілкувався у житті та творчій діяльності з М. Лисенком;
- 10) навчався у М. Римського-Корсакова;
- 11) навчався у Б. Яворського;
- 12) свого часу співав у Петербурзькій співацькій капелі;
- 13) певний час як музичний рецензент висвітлював музичне життя у Європі;
- 14) як музичний рецензент висвітлював творчу діяльність українського театру М. Садовського;
- 15) впродовж життя постійно організував різноманітні хори;
- 16) викладав у Київській консерваторії;
- 17) активно впроваджував у творчості реформу української духовної музики;

- 18) звертався до оперного жанру, приведіть відповідні приклади творів;
- 19) звертався до жанру романтичної інструментальної мініатюри, приведіть відповідні приклади творів;
- 20) звертався до жанру вокальний цикл, приведіть відповідні приклади творів;
- 21) звертався до жанру хорової поеми, приведіть відповідні приклади творів;
- 22) мав у доробку як провідний жанр обробку народної пісні, приведіть відповідні приклади творів;
- 23) укладав музично-педагогічні збірки для дитячого музичного виховання, приведіть відповідні приклади;
- 24) багато зусиль віддав створенню солоспівів, наведіть відповідні приклади творів.

6. Заповніть таблицю «Відомі музичні композиції Я. Степового та М. Леонтовича»

№	Автор	Твір	Жанр
1		Проліски	
2		Три вірші Максима Рильського	
3		Досить невільная думка мовчала	
4		На Русалчин Великдень	
5		Мала мати одну дочку	
6		Над річкою бережком	
7		Пісні настрою	
8		Прелюд пам'яті Шевченка	
9		Гетьте думи, ви, хмари осінні	
10		Піють півні	
11		Літургія Іоанна Златоустого	
12		Гаю, гаю, зелен розмаю	
13		Ой з-за гори кам'яної	
14		Дихають тихо акації ніжні	
15		Літні тони	

7. Висвітліть, що ви знаєте про музично-суспільну діяльність Я, Степового та М. Леонтовича.
Коли вона найбільш активно проявлялася і чим це було обумовлено?
8. Охарактеризуйте нові явища у творчості М.Д. Леонтовича
в останній період його творчості. Чим вони були обумовлені?
9. Висвітліть, що ви знаєте про творчість М.Д. Леонтовича у галузі духовної музики.
10. Перечисліть оригінальні твори М.Д. Леонтовича (тобто не обробки), зазначивши їх жанр.
Коли вони були написані?
11. Зазначте, на чії традиції у жанрі обробка народної пісні спирається М.Д. Леонтович?
Як збагачує ці традиції і жанр композитор?
12. Поміркуйте і поясніть, чому М. Леонтовича називають «українським Бахом».
13. Які прийоми в опрацюванні народної пісні найбільш показові і яскраві для творчості
М.Д. Леонтовича? Приведіть відповідні приклади композицій.
14. Як розподіляються (класифікуються) обробки М.Д. Леонтовича.
Приведіть приклади обробок різних груп.
15. Заповнити паспорти на музичні твори М. Леонтовича
!!! Не потрібно переносити автоматично із запропонованої лекції великі текстові фрагменти.
Формулюйте думки лаконічно – найнеобхідніше.

Слідкуйте, щоби зміст зазначеного Вами відповідав показнику.

№	Хорова обробка народної пісні «ЩЕДРИК»	
	Показник	Зміст відповідно до показника
1	Місце у спадщині композитора, музичній культурі	
2	Характеристика народної пісні: зміст, жанр, музичні особливості	

3	Образний зміст твору Леонтовича, особливості його побудови	
4	Характеристика за розділами твору показових засобів обробки та їх виразності	
5	Підсумки: найсуттєвіші та оригінальні прийоми, художнє відкриття твору	

Хорова обробка народної пісні «ПРЯЛЯ»		
№	Показник	Зміст відповідно до показника
1	Місце у спадщині композитора, музичній культурі	
2	Характеристика народної пісні: зміст, жанр, музичні особливості	
3	Образний зміст твору Леонтовича, особливості його побудови	
4	Характеристика за розділами твору показових засобів обробки та їх виразності	
5	Підсумки: найсуттєвіші та оригінальні прийоми, художнє відкриття твору	

- 16.** Вкажіть, яка музична форма провідна у побудові обробок народних пісень М.Д. Леонтовича?
1) Сонатна 2) Куплетна 3) Тричастинна 4) Куплетно-варіаційна з рисами форми другого плану
- 17.** Назвіть перший опус Я. Степового? Коли він написаний? Спробуйте пояснити його символічну назву. Які змістовні мотиви для нього показові? До яких поетичних першоджерел звертався Я. Степовий?
Приведіть відповідні приклади композицій.
- 18.** Зазначте, традиції якого українського композитора продовжив Я.С. Степовий у жанрі камерно-вокального циклу? Перелічіть вокальні цикли Я.С. Степового. У якому з них:
1) вокальна партія найтонше передає специфіку поетичної мови, а також найбільш ускладнена в гармонії;
2) найповніше виявився народний колорит;
3) демонструє посилення лірико-суб'єктивних настроїв у зв'язку з добою політичної реакції.
- 19.** Вкажіть, у який із періодів своєї творчості Я. Степовий активно писав музику для фортепіано.
Якими жанрами вона представлена?

20. Поясніть, у чому полягають жанрові ознаки прелюдії?

Хто в європейській музиці оновив образно-виразний зміст прелюдії як жанру?

Хто з українських композиторів започаткував цей жанр у вітчизняному мистецтві?

21. Заповнити паспорти на музичні твори Я. Степового.

!!! Не потрібно переносити автоматично із запропонованої лекції великі текстові фрагменти. Формулюйте думки лаконічно – найнеобхідніше.

22. Слідкуйте, щоби зміст зазначеного Вами відповідав показнику.

Солоспів із вокальної серії «Барвінки» (на вибір студента)		
Показник		Зміст відповідно до показника
1	Період (час) створення	
2	Місце і значення твору у спадщині композитора, музичній культурі	
3	Автор тексту, зміст та загальний характер звучання твору	
4	Побудова	
5	Характеристика музичної теми (музичних тем): провідні виразні засоби, особливості	
6	Прикметні чи цікаві деталі розгортання	

Прелюд пам'яті Т. Шевченка (тв. 13)		
Показник		Зміст відповідно до показника
1	Період (час) створення	
2	Місце і значення твору у спадщині композитора, музичній культурі	
3	Автор тексту, зміст та загальний характер звучання твору	
4	Побудова	
5	Характеристика музичної теми (тем): провідні виразні засоби, особливості	
6	Прикметні чи цікаві деталі розгортання	

23. Узгодьте обов'язкові для опанування твори М. Леонтовича і Я. Степового із запропонованими у таблиці складовими їх характеристик (позицій до одного твору в кожному розділі може бути пристосовано і одну, і декілька).

Твір, вказати до кожного твору його жанр	Образно-емоційні та змістовні складові	Виразні та формотворчі прийоми
М. Леонтович 1. «Щедрик» 2. «Дударик» 3. «Літні тони» 4. «За городом качки пливуть» 5. «Пряля» 6. «Козака несуть» 7. «Отче наш» Я. Степовий 8. «Три шляхи» 9. Прелюд пам'яті Т. Шевченка 10. «Місяць яснасенський» 11. «Не беріть із зеленого лугу верби» 12. «Утоптала стежечку» 13. «Степ»	1) висловлено найкращі побажання 2) змальовано гучне весілля 3) спогади і сум за померлою дорогою людиною 4) образ весняної пташки 5) образ краси природи і радості вільної праці 6) настрої невимовної туги за даремно втраченими пориваннями і силами 7) привабливий музичний портрет сільської дівчини-кокетки 8) ідея пробудження народу та революційного заклику 9) передано образ траурної ходи 10) жартівлива сценка між парубком і дівчиною 11) драматична балада про печальну історію життя селянської сім'ї 12) передано дитячі ігри та забави 13) втілена тема нелегкої жіночої долі 14) змальовано образи злих свекрів 15) передана гра на народному інструменті; 16) поява твору обумовлена подіями першої російської революції 17) втілена ідея боротьби і нескореності духу Великого Кобзаря 18) світло щемлива колискова про нездійсненне щасливе майбутнє 19) втілено настрої невимовного суму 20) поетичне звертання до Всевишнього 21) у характері козацького реквієму	А. Використано прийом вокальної інструментовки В. Повторюється один і той же текст, але в різних образно-емоційних характерах С. Застосовано ладовий контраст у розгортанні твору Д. Основна музична тема у розмірі 12\8 Е. Використана хоральна фактура, збагачена акордами побічних ступенів Ф. Використано прийом утриманого протискладення Г. У розгортанні твору підкреслено темброву своєрідність хорових партій; Н. У розгортанні твору з'являються виразні контрапункти І. У розгортанні твору проявляються риси симфонізму Ж. Використано прийом перенесення народної мелодії у середні та нижні голоси К. У втіленні задуму використано риси революційних пісень Л. Імітується гра народних інструментів М. Протягом усього твору проводиться як остигато короткий мотив О. Твір позначений акварельною мальовничістю гармонії та фактури П. Є багатозначний хоровий вступ Р. Протягом розгортання твору відбувається потужний образний ріст С. Стилійовано народну колискову ускладненнями

Приклад виконання: М. Леонтович. Духовний хор «Отче наш» : 20), Е
Або

М. Леонтович. Духовний хор «Отче наш»

20) поетичне звертання до Всевишнього

Е. Використана хоральна фактура, збагачена акордами побічних ступенів

24. Вкажіть, що було спільного в житті, творчості, індивідуальному композиторському стилі у М. Леонтовича і Я. Степового (не менше 5 позицій).